

INCURSIUNE ÎN EVOLUȚIA CONCEPTULUI DE MANAGEMENT AL INOVAȚIILOR

Ludmila COTOS, lector universitar, doctor în științe pedagogice,
Universitatea de Stat „Alec Russo”, Bălți, Republica Moldova

Aurelia BEȚIVU, asistent universitar,
Universitatea de Stat „Alec Russo”, Bălți, Republica Moldova

Abstract: This article deals with the evolution of the concept of innovation management, which is the basic factor of the reconstruction and development process and consists in the fact that it is not related to conducting a stable, well organized activity, but a mobile activity subject to various modifications, ie it is indispensable to areas where a flexible driving system is needed.

În procesul transformărilor ce au loc în societatea contemporană, când sistemul educațional din Republica Moldova se află în continuă schimbare, un rol aparte îi revine *inovației* fiind factorul de bază al procesului de reconstrucție și dezvoltare, în concordanță cu cerințele revoluției tehnico-științifice contemporane și cu exigențele implicate de aderarea la Uniunea Europeană [8].

În „Dicționarul Explicativ Român” *inovația* reprezintă [4]:

- înnoire introdusă într-un domeniu de activitate, prin adoptarea unor fapte, lucruri, metode noi în felul de a munci;
- noutate, schimbare, prefacere;
- rezolvare a unei probleme de tehnică sau de organizare a muncii cu scopul îmbunătățirii muncii, perfecționării tehnice sau raționalizării soluțiilor aplicate.

În opinia lui A. M. Huberman, *inovația* reprezintă selecția, organizarea și utilizarea creatoare a resurselor umane și materiale după metode interzise, care permit atingerea unui nivel mai ridicat în realizarea obiectivelor propuse. Analizând conceptul de *inovație*, A. M. Huberman remarcă câteva aspecte esențiale [Apud 2]:

- evaluarea inovațiilor nu se poate realiza decât prin raportare la obiectivele sistemului de învățământ;
- inovațiile vizează consolidarea și individualizarea învățării, profesionalizarea învățământului și elaborarea superioară a programelor de învățământ;
- inovațiile implică o modificare la nivelul activității și atitudinilor personalului didactic.

G. Adamczewski menționează că *inovația* poate reprezenta [Apud 2]:

- introducerea unei noutăți;
- adoptare eșalonată, în timp și în spațiu, a unei practici sau idei de către indivizi sau grupuri legate în rețele specifice de comunicare, într-o structură, într-un sistem dat de valori;
- ameliorare măsurabilă, durabilă și puțin susceptibilă de a se produce frecvent.

După opinia savantului S. Ojegov, *inovația* constituie un proces complex pentru crearea, răspândirea, introducerea și utilizarea metodelor practice, concepției - înnoiri pentru satisfacția cerințelor omului [Apud 3].

Iar în opinia lui I. Frăsineanu, *inovația* – rezultat, finalitate a procesului de inovare, ce vizează introducerea invenției în practica socială [5].

Inovația poate fi definită ca un produs, proces nou sau metodă nouă/îmbunătățită, care are o aplicabilitate practică și constituie rezultatul unui proces creator de transformare a ideilor în lucruri concrete; reprezintă rezultatul aplicării practice a ideilor creative, ce apar o dată cu dezvoltarea progresului tehnico-științific [9].

Aceste concepte includ următoarele aspecte [6]:

1. procesul inovațional;

2. efectul inovațiilor.

Procesul inovațional reprezintă un sistem complex de evenimente succesive, începând de la promovarea unei idei științifice noi și încheind cu crearea pe baza ei a unor produse noi.

În acest context, vom prezenta etapele unui proces de inovare după C. Alpopi [1]. (Vezi Figura 1)

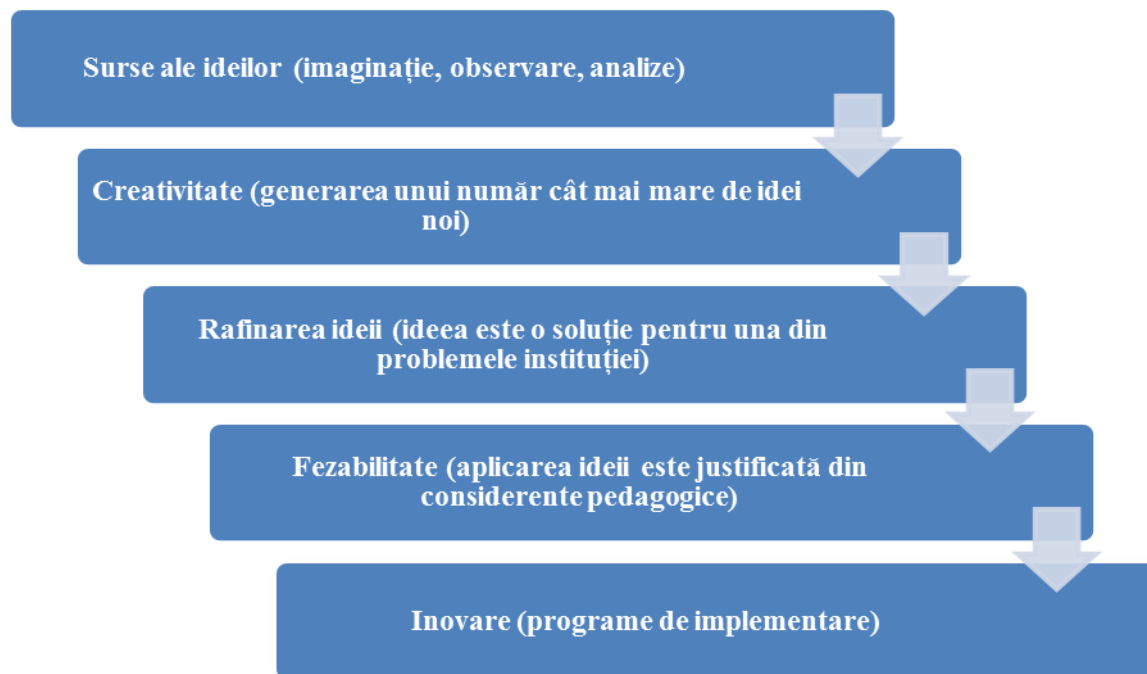

Fig. 1. Etapele unui proces de inovare [1]

Efectul inovațiilor constă în rezultatul prognozat sau efectiv, care se manifestă prin [6]:

- creșterea volumului și calității activității manageriale;
- îmbunătățirea condițiilor de muncă și a calității vieții;
- economisirea resurselor irecuperabile;
- protecția mediului ambiant;
- acumularea cunoștințelor și a informațiilor;
- exprimarea prin indici naturali ca:
 - îmbunătățirea calității vieții și ameliorarea sănătății;
 - ridicarea nivelului profesional și de cultură al angajaților.

În literatura de specialitate sunt identificate tipurile de inovații, ce se grupează după următoarele principii [3]:

1. După influența asupra procesului educativ-instructiv:

- inovațiile în conținutul procesului instructiv;
- inovațiile în metodele procesului instructiv-educativ.

2. După volumul schimbărilor radicale:

- particulare, unice, neavând nimic comun;
- module (particulare, legate între ele);
- sistematice.

3. După potențialul inovator:

- formarea continuă, raționalizarea, schimbarea echivalează însăși cu prototipul (modificarea inovațiilor);

- combinarea noilor elemente cu metodele existente, dar nefolosite până acum (inovații combinatorii).

4. După atitudinea față de predecesor:

- noul se introduce în loc de vechiul și concretul procedeu (inovație de substituire);
- încetarea folosirii formelor de lucru, schimbarea programei, tehnologiei (inovație de anulare);
- însușirea noilor servicii, programe noi, tehnologii (inovație de descoperire).

Inovația poate fi clasificată după anumite particularități. (Vezi Figura 2)

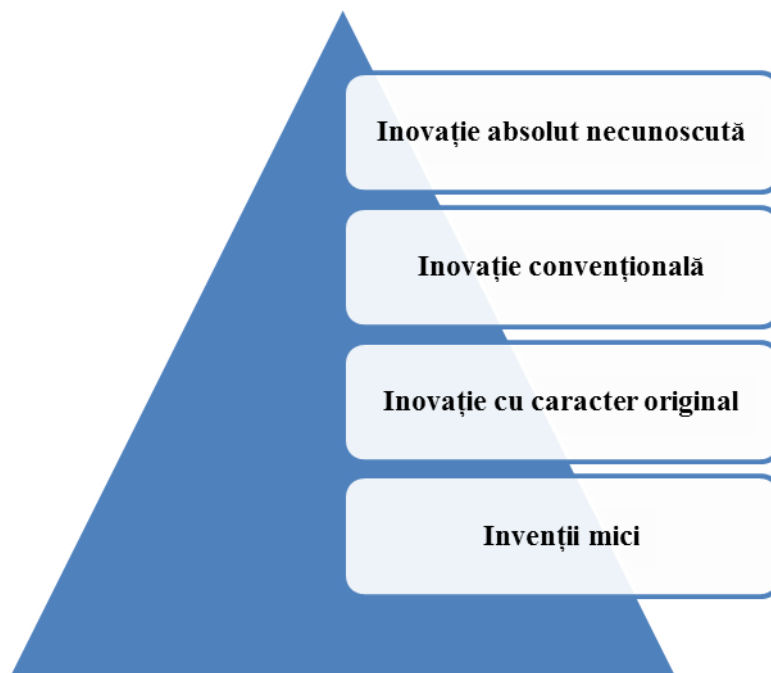

Fig. 2. Particularitățile inovației [3]

Deci, indiferent de natura sau orientarea sa, *inovația*, semnifică schimbare, ce vizează în paralel și obligatoriu, „atacuri” la stabilitatea ritmului normal al activităților și necesită semnificative mijloace și timp.

În acest context, *managementul inovațional* s-a impus în ultima vreme ca subiect nu doar „la modă” ci chiar cu aplicabilitate practică imediată, trăsătura esențială constând în conducerea unor activități supuse mobilității și unor schimbări permanente [8].

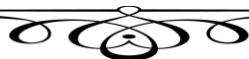
Particularitățile managementului inovațional sunt [6]:

- Managementul inovațional reprezintă un gen special al activității manageriale profesionale.
- Managementul inovațional este necesar instituțiilor științifice sau de învățământ.
- Principala particularitate a managementului inovațional constă în faptul că nu este legat de dirijarea unei activități stabile, bine organizate, ci a unei activități mobile, supusă diverselor modificări, adică el este indispensabil domeniilor în care e nevoie de un sistem flexibil de conducere. Această activitate comportă un grad mai mare de incertitudine și risc, necesită decizii nestandarde, cu caracter creator, o deosebită importanță având formarea unei echipe sfrâns unite, precum și relațiile dintre oameni, motivarea lor.

Pentru managementul inovațional prezintă semnificații și interes două noțiuni [8]:

- sistem integrat;
- sistem deschis.

Noțiunea de integrare cuprinde două idei complementare și anume:

- gruparea elementelor sistemului care constituie atât componenta constructivă, cât și componenta funcțională a acestuia;
- coordonarea mai multor elemente în vederea reunirii lor într-unul singur.

În *sistemul managerial integrat* raportul integrării este asigurat de interdependența funcțiilor. Ca urmare, în fiecare etapă a procesului managerial integrat se tratează și utilizează informații asociate diferitelor activități care sunt strâns unite între ele.

Pe de altă parte, noțiunea de *sistem deschis* se găsește într-o strânsă conlucrare cu mediul extern și suportă influența a numeroși factori ai acestui mediu. Concomitent cu influențele externe asupra elementelor sistemului inovațional se manifestă și influența mediului intern.

Sistemul managementului inovațional se caracterizează prin influența a numeroase forme organizaționale.

În fiecare dintre acestea sunt prezente următoarele părți componente:

- obiectele inovațiilor, respectiv fenomenele, procesele, genurile de activitate ș.a.;
- resursele inovaționale de natură materială și nematerială;
- mediul intern;
- managementul procesului inovațional, realizat de colectivul de specialiști în sfera domeniului.

Concluzie: Pe marginea celor relatate menționăm că, inovațiile reprezintă modificările apărute în:

- procesul activității manageriale;
- relațiile sociale, de educație;
- alte domenii ale activității umane, condiționate de utilizarea resurselor intelectuale și orientate spre modernizarea procesului managerial.

Referințe bibliografice:

1. Alpopi C. Creativitate și inovare. Disponibil: <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2> (vizitat 04.04.2018).
2. Anghelache V. Managementul schimbării educaționale. Principii, politici, strategii. Iași: Institutul European, 2012.
3. Cojocaru V., Sacaliuc N. Management educațional: ediție completată și revăzută. Chișinău: Cartea Moldovei, 2013. 272 p.
4. Dicționar explicativ al limbii române. Disponibil: <https://dexonline.ro/definitie/inovare> (vizitat 11.04.2018).
5. Frăsineanu I. Managementul inovației. Ploiești: Universitatea din Ploiești, 2004, 170 p.
6. Hrișcev E. Managementul inovațional. Chișinău: Academia de Studii Economice, 2001, 533 p.
7. Nicolae M. Managementul inovației organizaționale. Drumul spre excelență. București: Tritonic, 2013. 116 p.
8. Petrescu I., Kovesi E. Introducere în teoria și practica de management inovațional. Sibiu: Alma Mater, 2007.
9. Roșca-Sadurschi Liudmila. Dezvoltarea antreprenoriatului prin inovații. Disponibil: http://www.cnaa.md/files/theses/2017/52451/liudmila_rosca-sadurschi_thesis.pdf (vizitat 02.04.2018).